

TISKOVÉ KOMUNIKÉ UNIE ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH ZOO

10/02/2014

Unie českých a slovenských zoo (UCSZOO) vydává krátké komuniké k víkendové informaci o euthanasii rok a půl starého samce žirafy v Zoo Kodaň a její následné medializaci.

Z principiálního nebo morálního hlediska neexistují v daném případě argumenty, kvůli nimž je možno rozhodnutí Zoo Kodaň jakkoli napadnout či dokonce odsoudit. Podstatou chovu zvířat v zoologických zahradách je vytvářet záložní populace těch druhů, které ve volné přírodě postupně pozbývají svého původního prostředí, jež se lidským přičiněním závratnou rychlostí mění v plantáže palmy olejné, lány obilí či sóji, nebo rozsáhlá lidská sídliště. Základním objektem ochranných aktivit zoologických zahrad přitom není jedinec, ale celé populace zvířat, tedy skupiny jedinců jednoho druhu, navíc dlouhodobě udržitelné z hlediska zdraví, genetiky (předcházení degenerace) a osobní pohody (tzv. welfare). A stejně jako v přírodě, i v zoo musí chovatelé řešit otázky nadbytečnosti, tzv. selekční tlak, který je navíc v případě některých druhů zvířat u samců daleko vyšší než u samic. Stejný princip ostatně hájí i Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA), v níž participujeme jak na úrovni česko-slovenské národní asociace (UCSZOO), tak i v rámci plnoprávného členství většiny českých zoologických zahrad. Euthanasie, tedy usmrcení zvířete, je veřejně schváleným oficiálním postupem, pro který existují platné předpisy a který má předcházet předání zvířete do nevyhovujících podmínek (klimatických, prostorových, etologických, sociálně nekomfortních aj.), nebo jeho zařazení do chovu „za každou cenu“, protože tím může být následně ohroženo zdraví potomků. Provádění euthanasie se řídí přísnými předpisy a musí proběhnout především co nejrychleji a bez zbytečného utrpení zvířete.

Stejně hlasitě je ale nutné prohlásit, že většina moderních zoologických zahrad, mezi které Zoo Kodaň nepochybně patří, se snaží euthanasii nejprve předejít. Děje se tak např. zvětšováním chovatelského prostoru, pokud to okolnosti umožňují, dočasným vytvářením jednopohlavních skupin zvířat, blízkou spoluprací s jinými zoo aj. Jinými, kontroverznějšími metodami pak může být např. používání antikoncepce (která však rozhodně není a nemůže být systémovým či dlouhodobým řešením a přináší i řadu velmi závažných problémů a rizik), nebo dočasné nemnožení daných skupin zvířat. Nejdůležitější pro vytváření záložních populací ohrožených druhů zvířat chovaných v lidské péči pro případ jejich vyhubení v přírodě je však zejména společný postup uplatňovaný v rámci mezinárodních záchranných programů. Ani tak se ale zoo dnes či v budoucnu nemohou v mnoha situacích rozhodnutí o euthanasii zcela vyhnout.

MVDr. David Nejedlo
prezident UCSZOO
ředitel Zoo Liberec

Ing. Petr Čolas
viceprezident UCSZOO
ředitel Zoo Ostrava